

Lumina Satei

On. Red. «Asociațiunea»

Loco (str. Șaguna 6)

Foaie săptămânală peni

PREȚUL ABONAMENTULUI:
 Pe un an Lei 40.—
 Pe o jumătate de an „ 20.—
 Pe un pătrar de an „ 10.—
 — Un număr 1 Leu. —

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI
 se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.
 PREȚUL ANUNȚELOR:
 Un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe
 ori se dă rabatul cuvenit.

Patru țărani.

Patru țărani (numele nu-l mai spunem) aduceau des grâu de vânzare la o moară din Sibiu. Morarul le dădea câte un bilet, după care stăpânul morii le plătea prețul grâului.

Dela o vreme li s'a părut prea puțin câștigul după marfa pe care o puteau vinde. Înțelegi cu notarul satului au cumpărat coale de hârtie întocmai ca cea dela moară, au tăiat-o la fel, și au făcut iscălitura morarului pe biletele mincinoase, în cari au scris mulțime de grâu, ca dat la moară. Așa au scos dela proprietarul morii 80,000 de Lei. Prinși cu mișelia acum stau la răcoare așteptându-și osânda.

Dar nu ne putem opri aici. Durerea din suflet nu ne lasă să trecem peste fapta lor ușor. Ne-am dedat să auzim și cetim isprăvile năravurilor rele și înșelăciunile oamenilor, mai ales la orașe. Dar știam că țaranul e cinstit și nădăjduiam în pătura dela țară, ca într'un izvor de primenire și înviorare. Se vede că pilda rea a prins și acolo și trebuie să dăm alarma în gura mare, că altfel ne ducem în prăpastia pierzării.

Dorul de măriri amăgitoare pentru un trai ușor, setea de îmbogățire fără muncă, râvna după câștig, pe căi păcătoase, nesfârșitele certuri politice pentru a ajunge la putere cu acelaș gând rău, nesocotirea datoriilor către semenii noștri, către familie, către țară și neam este urmarea slăbirii credinței religioase și a scăderii simțului moral din oameni.

Aici zace primejdia atâtor arătări rușinoase, ce își ridică capul din toate unghiurile țării. Să ne trezim până mai este vreme. Să pornim lupta împotriva năravurilor rele. Să ajutăm renașterea sufletelor pentru a schimba gândurile oamenilor, așezând vieța lor pe temelii morale. Numai așa se vor schimba și împrejurările vieții din afară, pe care tot sufletul o îndreptează. Vestitul bărbat de stat al Angliei Lloyd George, amărât de nereușita sfatului popoarelor dela Genova și Haga, a spus: lumea nu se va îndrepta decât numai întorcându-se la învățătura lui Hristos. Inapoi deci la credința în Dumnezeu și la poruncile lui, de vrem un trai tihnit în țară fericită.

ȘCOALE DE PLUGĂRIE

vor trebui să se înființeze fără întârziere pe toată întinderea țării. Și în trecut am fost o țară economică, dar de acum, dându-se pământul în mâna țărănimii prin împroprietărire, este o cerință arzătoare ca deodată să se dea țaranului și învățătura, cum să muncească cuminte și cât mai bine pământul. Felul de cultivare trebuie îmbunătățit și mijloacele de lucru trebuie sporite.

Sunt o seamă de astfel de școli de agricultură în vechiul regat ca și la noi în Ardeal. Statul aduce toate jertfele pentru ca ele să fie un mijloc de răspândire a științei de a lucra pământul și pentru ca să dea avânt vieții economice. Dar ele sunt mult prea puține ca număr, decât ca să poată împlini toate trebuințele. Ar trebui măcar la 10 sate să avem câte o astfel de școală. Și înjgheburile lor nici nu cred că ar fi o greutate prea mare acolo, unde au fost moșii întinse, cari se expropriază. Stăpânul vechiu care și-a avut întocmirile după trebuințele unei moșii mari, acum rămânând fără pământ, ori numai cu o parte din moșie, va fi bucuros să dea și conacele, de cari nu mai are lipsă și acareturile ce-i întrec. Prin o întovărășire cuminte a co-

munelor din jur s'ar putea face și la noi ceea ce s'a făcut la alții de mult, ca după trebuințele ținutului, înseși aceste tovarășii să-și țină școli economice de agricultură, de vierit, de crescători de vite. Statul de bună seamă n'ar întârzia să dea tot sprijinul său unor porniri bune, trimițând oameni pricepuți la conducere și ajutând și cu bani, pe care tovarășia îi poate avea neasemănat mai ușor, decât omul singuratic.

Copiii țaranilor, meniți să rămână la plugărie, ar învăța aici meșteșugul mai priceput cum să scoată din pământ roduri mai bogate, s'ar deda cu mânuirea uneltelor mai practice și a mașinilor, cari ușurează nespun munca brațelor, cruță oste-neală și cheltuială. S'ar deda să știe îngriji și să pună preț pe soiul vitelor ca și pe alegerea semințelor. Și întorși apoi în satul lor, prin lucrul lor mai priceput ar da pildă și îndemn și altora, ca să-i urmeze.

Numai în acest fel va avea adevărat folos împărțirea pământului la cei cari îl muncesc și numai așa vom da avântul cuvenit economiei noastre la țară, ca să aducă câștig bogat țaranului și țării mai mare folos.

PUTEREA BINELUI.

Înainte vremuri era odată un rege puternic, care năvăli cu puzderie de oaste în țări streine, arse sate și orașe și țări pe locuitori în robie. Puse după aceea să-i sape isprăvile în stâncă, iar când simți că i se apropie sfârșitul, porunci să-i ridice din lespezi urieșești un palat pentru mormântul său, iar leșul să îl înfășure în mirezme de preț, pentru ca moartea să nu-l poată întru nimic atinge.

Astăzi însă numele său nu mai trăește printre noi, chipul nu ni se luminează și inima nimănui nu bate, când auzim de dânsul. Și va veni și ziua, când furtunile și ploaia vor fi părăginit până și cea din urmă peatră din monumentul său, iar nisipul pustiei se va purta pe deasupra urmelor lui, ca și când n'ar fi ființat niciodată.

Înainte vremuri însă mai trăia un rege, care n'avea ostași, nu vărsa strop de sânge și nu da foc caselor. El și-a săpat numele nu în stâncă, ci în inimile oamenilor. Întindea păcătoșilor mâna, mângâia cu blândețe bolnavii pe fruntea lor fierbinte, lu-

mina cu făclia îndurării restrîștea celor sărmani și stăruia până pe cruce în iertare și răbdare. Acelora, cari îl prigoniau mai cu înverșunare le hărăzi compătimirea lui cea mai adâncă și le dorea din suflet să se izbăvească, prin pilda lui, de sălbătăcie.

Nu și-a clădit sieși mormânt, ca vechii regi și cu toate acestea pretutindeni vedeți, în orașele mari ca și în cele mai pitite cătune, o casă închinată amintirii lui. Această casă se înalță spre cer, cu mult mai presus de locuințele omenești, aproape de zăpezile veșnice. Clopotele sună întru pomenirea faptei sale de iubire.

Vedeți: puterea binelui este mai mare și mai trainică decât zarva tuturor războaielor din lumea asta. Ea atrage pe cei răătăciți ca lumina dela casa părintească într'un codru întunecos. Să nu vă fie niciodată teamă, că bunătatea și omenia se risipesc înzadar. Orice vorbă blândă și orice iubire adâncă sunt nemuritoare, ele biruie și disprețul și bătaia de joc și sunt sărbătorite în tăcere de inimile oropsite.

Știri din țară.

Frământări politice. O clipă s'a crezut că umbrele pe la Sovata a conducătorilor partidului național ardelen și a miniștrilor guvernului liberal poate vor izbucni să apropie pe conducătorii celor două partide. N'a fost așa, pentru că dl Iuliu Maniu s'a ferit de orice întâlnire cu dl Brătianu. Nereușita planului de împăciuire a ațîțat acum și mai mult frecările și învinuirile, ce și le aruncă taberele potrivnice. Acum se pune la mijloc tot mai mult *poporul* ardelen, care nu mai este cu partidul național, zic liberalii, — pentru că la rândul lor naționaliștii ardeleni să spună, că *poporul* urește pe liberali, ca odinioară pe stăpânitorii străini. Adevărul este, că *poporul*, pe cât poate înțelege și poate face o judecată, este adânc nemulțumit cu nesfârșita ceartă și hărțuială, în vreme ce trebile țării stau pe loc, ba dau mereu înapoi. Și ar face foarte bine domni să lase în pace *poporul* până vor răzbi să ajungă la înțelegere într'un fel, că multă vreme totuși nu mai poate merge hărțuiala asta.

Se crede că partidele din împotrivire se vor întovărăși totuși împotriva liberalilor. Dl Maniu va chema la Sovata pe conducătorii lor în nădejdea încheierii unei înțelegeri. Chiar cu dl Iorga nădăjduesc să ajungă la o apropiere câtă vreme ținta este aceeași: înlăturarea guvernului de acum. Când se va restabili liniștea și buna înțelegere în mijlocul neamului?

Improprietărea întâi în vechiul regat, e aproape isprăvită și comitetele de ocol au căpătat poruncă să înceapă lucrările pentru a doua expropriere. În Ardeal improprietărea sătenilor se face cu zor. S'a băgat de seamă însă că magnații unguri cari stau la Pesta, au folosit toate prilejurile ca să vândă ce au putut vinde din pământul care era să vină pe drept statului, ca să împartă apoi oamenilor. Unii și-au vândut tot, chiar acoperișul caselor. În Basarabia lucrările merg mai greu căci mulți slujbași localnici sunt legați de feluriti oameni politici, cari cârnesc lucrurile și pun piedeci. De aceea s'a dus la fața locului ministrul agriculturii dl Constantinescu, ca să ia măsurile de lipsă.

Banca Națională a cerut de nou guvernului să îngăduie baterea banilor de metal de 1, 2 și 5 Lei, în locul celor de hârtie atât de sdrențuiți, cum trec din mână în mână. Dar ministrul a rămas să hotărască mai târziu, când în vre-un fel va putea face seamă de acoperirea cheltuielilor cu baterea banilor noi.

Ce se întâmplă în lumea mare?

Intre Greci și Turci incordarea e tot mai mare. Faima că Grecii vor să cuprindă Constantinopolul a trezit și grija puterilor mari din apus. Anglia, Franța și Italia sunt de acelaș înțeles, de a nu lăsa pe Greci să înainteze spre Țarigrad peste linia, unde sunt trupe ale aliaților de pază. Se știe de altfel că capitala Turciei Constantinopolul nu mai este în mâna lor, ci acolo sunt stăpâni aliații. Sultanul și guvernul turcesc nici nu se găsește în războiu cu Grecii. Ei poartă lupta cu Kemal pașa și guvernul lui din Asia mică, care nu recunoaște pe cel dela Constantinopol. Grecii ar fi trebuit să ia Constantinopolul dela aliați. Dar comandamentul de războiu grec a dat poruncă aspră trupelor sale, ce înaintau dinspre Ceatalgea, să nu se ciocnească cu trupele aliaților, nădăjduind că puterile vor recunoaște îndreptățirea Greciei și-i vor da mână de ajutor să isprăvească odată cu Turcii. Bulgaria nu privește cu ochi buni mișcarea Grecilor. Și țara noastră încă are interes, ca strămtorile ce duc la larg din Marea Neagră, dela hotarul nostru, să

fie slobode pentru toată lumea, dar are încrederea că puterile aliate vor ști să apere acest drept pe seama tuturor și nu vor ajunge să le stăpânească singuri Grecii.

În Irlanda s'a potolit răzmirița. Răsvrății au fost în cea mai mare parte împăștiți și supuși. Liniștea și pacea deplină se instăpânește însă cu greu, odată ce s'a tulburat, pentru că sunt mulți nemulțumiți cu guvernul provizor (trecător) ce a răzbit să risipească tabăra republicanilor. Totuși prin stăruințele celor mulți, împăcați cu alipirea la împărăția Angliei, se vor îndrepta pe încetul lucrurile.

În Rusia potrivnicii bolșevicilor prind putere mai ales în ținuturile Vologda și Viatka și înaintează aproape fără împotrivire spre Moscova, pe care ar vrea să o încunjoare, pentru că să nu i-se mai poată duce cele de lipsă.

Iertarea datorilor de războiu. Lordul Balfour a dat o scrisoare către toate țările datoare Angliei, în care arată că țara ar fi plecată să ierte părțile ce-i vin din plata despăgubirilor de războiu, dacă și America s'ar arăta gata să ierte Angliei datorile ce le are acolo, în Statele-Unite. Balfour spune că datorile de războiu nu s'au făcut pentru binele sau câștigul unei țări în parte, ci pentru un scop comun tuturor țărilor aliate. Fără o iertare, măcar în parte, a acestor datorii a țărilor unele către altele, nici nu ne putem închipui o îndreptare apropiată în stările economice, atât de tulburate în lumea întreagă. Datorășii s'ar învoi ei repede, mai greu se hotărăște America care a dat împrumut mai mult. Dar la urmă doară totuși va vedea că fără a ierta altora nu poate da înainte nici ea, că în stările de acum nimeni nu-i poate cumpăra marfa.

„Să nu mai fie niciodată războiu!” Acest strigăt desnădăjduit a răsunat puternic în adunările de popor ce s'au ținut din prilejul amintirii zilei de 30 Iulie, când a izbucnit războiul mare, în toată Anglia, în 250 orașe din Germania și în Austria. Cuvântătorii au arătat primejdia duhului războinic ce nu se potolește și au îndemnat *poporul* să nu sprijinească pornirile ce împing la războiu. La aceste adunări au luat parte și au ținut cuvântări și cetățeni din America și din alte state europene. Dar toate acestea nu împiedecă pe Germania să se pregătească în ascuns, mânăta de dorul răzburării, iar în Anglia să se sporească numărul aeroplanelor de războiu, de dragul de a se ținea deasupra altor țări, ca putere temută. Doar Austria zace cu aripile frânte. Iar în celelalte state europene vrăjmășile dinlăuntru și dinafară se țin lanț.

În adunarea națională ungară s'a desbătut de curând stările dela ocuparea Budapestei de trupele române. Primul ministru Bethlen a spus că Români nu s'au dus acolo numai de capul lor, ci au fost și unele cercuri ungurești, cari i-au încurajat. Alții au tăbărat cu nemiluita asupra Românilor cari s'au dus peste unguri ca să le ia tot și acum să mai ceară și despăgubiri. Acum le dă mâna să grăiască de rău, după ce Români i-au scăpat de bolșevism și au făcut rânduială într'o țară gata să ajungă soarta Rusiei. Adevărat că marșul Românilor la Budapesta a fost și o răzburare a veacurilor de urgie în care ne-au stăpânit ungurii, dar era cu dreptate să fie.

Intre Franța și Germania sunt frecări aspre și amenințări. Germania stăruie să arate că nu poate plăti datorile grele către Franța, iar aceasta la rândul ei spune, prin fostul ei președinte Poincaré, că nu mai poate nici aștepta, nici scărta din ce i-se cade, că altfel nu și poate plăti ea datorile către Anglia. Mai nou Poincaré a amenințat că dacă Germania nu va plăti rata ce se cădea, Franța va fi nevoită să ia măsuri cu puterea în ținutul, pe care îl ține ocupat. Este însă totuși nădejde de o deslegare pacinică, pe urma sfătuirilor pe cari le-ar avea Poincaré cu Lloyd George al Angliei.

Un izvor de câștig pentru popor.

— Plantele de leac. —

9.

Odoleanul (lat. Valeriana officinalis) numit și odolanul, gușa porumbului, năvalnic, valeriană. — (Nemțește: Der echte Baldrian, Katzenwurz. — Ung.: Macskagyökér, macskagyök, baldrian, szentmagdolnafü).

Crește prin fânețe umede și păduri umbroase, pe lângă păraie, dar uneori și pe dealuri și prin locuri uscate și petroase. E plantă perenală. Trupina sub-pământeană e de 5—15 cm. lungă, din care crește în sus cotorul, iară în jos rădăcinile subțiri. Cotorul ajunge 150 cm. înălțime, e brăzdat, gol și numai la vârf ramificat, iară în vârf poartă florile mărunte de culoare albă-roșietică, cam de 4—5 mm. lungi. Frunzele dela baza cotorului au coada lungă, sunt fără soț ramificate și ferestruite, stau câte două, una în fața celeilalte, sunt subțiri, puțin dințate, iară către vârful cotorului sunt tot mai mici.

Inflorește din Maiu-Iulie. Se poate și cultiva.

Se întrebuințează rădăcina, care are un miros penetrant greu și neplăcut și gust foarte amar. Pisicilor le place mult această plantă.

Rădăcina se scoate toamna, în Septembrie și Octombrie, căci atunci are mai mult suc vindecător, se curăță de pământ, se spală, apoi se usucă la loc umbros ori în pod aerisit, în straturi subțiri ori înșirate pe sfoară, ori în uscătoare încălzită. Rădăcina uscată trebuie ferită de loc umed, căci își trage umezeală și se strică, asemenea trebuie ferită de pisici, cari murdăresc recolta. Rădăcina mai de preț e cea crescută în pământ uscat sau petros și bătrână de 2—3 ani.

În comerț se vinde sub numele de radix valerianae.

E foarte căutată, și 1 kg. se plătește cu 8—10 lei.

Vești bune dela sate.

Din *Viștea de sus* ne scrie «un parohian» că acolo, în cești doi ani din urmă se muncește cu zor și multă tragere de inimă. Alătura de însoțirea de credit, înființată mai nainte, s'a făcut o nouă cooperativă de consum și valorizare și s'a simțit îndată în sat ieftinirea celor trebuincioase *poporului*. S'a făcut o bibliotecă și cor de feciori și fete al căror cântare înalță slujba dumnezeiască. S'au ținut producțiuni teatrale a căror venit a sporit fondul bibliotecii. Toate se fac sub conducerea preotului și a învățătorilor, între cari domnește cea mai bună înțelegere, izvorul tuturor lucrurilor bune.

În *Ribița* (Zarand) sub îngrijirea părintelui Iosif Comșa s'a ținut în mai multe rânduri teatru sătesc, cu piese potrivite, cu cântări, declamări și frumoase danțuri naționale; toate cu gândul bun de a răspândi învățătura și cultura în popor și de a mări fondul bibliotecii parohiale. Faima frumoaselor străduințe a tinerețului din *Ribița*, în frunte cu tinărul Sabin Huțiu, a trecut și în vecini. Ei au fost chemați la *Brad* ca să desfășoare *poporul* cu jocul lor și acolo.

În *Vâlcele* s'au ținut mai întâi festivități, a căror câștig s'a dat pentru renovarea bisericei. Apoi un comitet, alcătuit din deputați, profesori și alți oaspeți dela băi, a aranjat o producțiune muzicală, sub conducerea părintelui Gh. Fl. Preșmereanu, cu scop de a strânge mijloacele pentru înființarea unei case culturale, într'un edificiu pus la îndemână de comună.

Laudă și mulțumire se cuvine tuturor celor ce se străduesc și dau mână de ajutor la făptuirea de lucruri bune.

Pentru suflet.

Evangelia dela Matei c. 17 v. 14—21.

Sus pe muntele Taborului, în fața celor trei ucenici, se petrecea marea sărbătoare a puterii dumnezeiești prin schimbarea la față a Domnului. Jos, în vale, la poala muntelui rămăsese mulțime de norod, între ei și cei nouă apostoli, cari n'au fost luați de Domnul în munte. Se făcuse mare pricire. Mizeria și năcazul oamenilor era mare și lipsea puțința de ajutorare. Un om aduse la apostoli pe fiul său lunatic, cuprins de duh necurat, să-l vindece. Și nu puteau. Căpeteniile Jidovilor căutau să resfrângă neputința ucenicilor asupra învățătorului lor, ca să-l umilească înaintea poporului. Și se făcuse turburare mare.

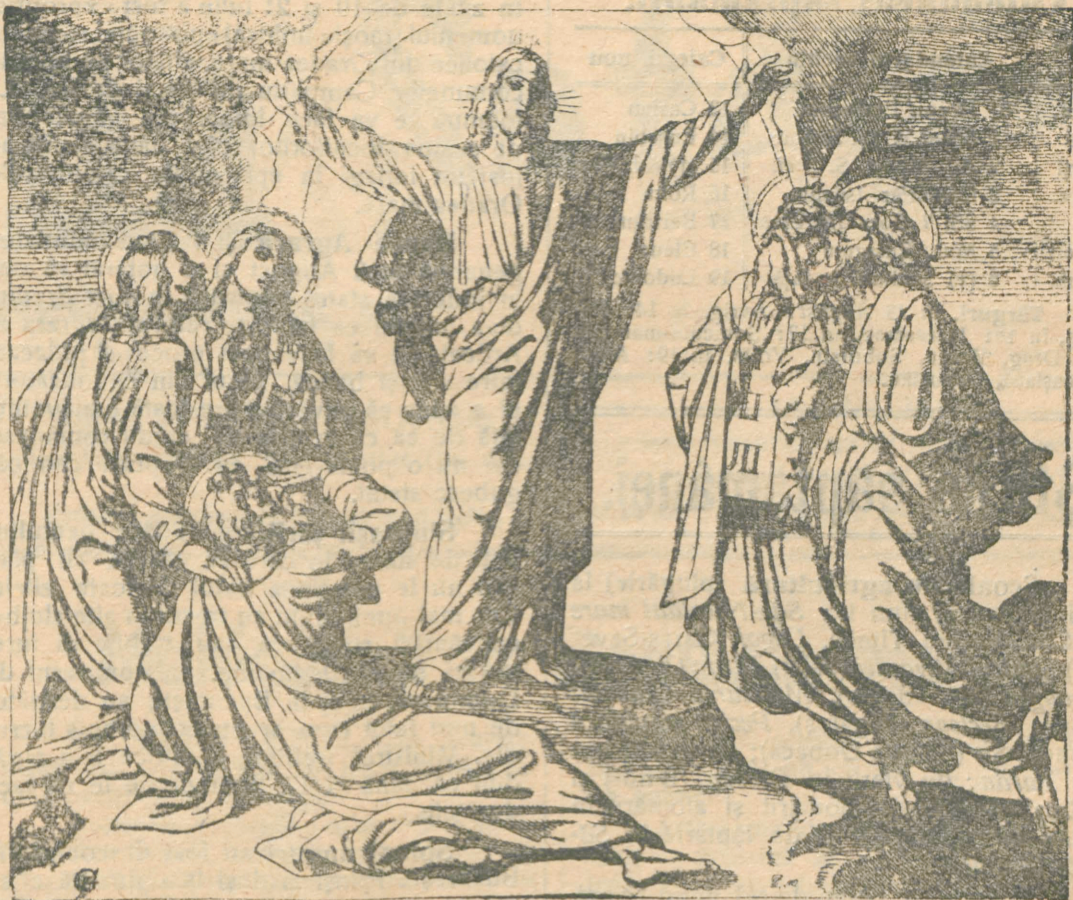
Atunci se văzù scoborând Isus din munte. Norodul aleargă în calea celui ce făcuse atâta bine. Domnul întreabă de pricina zavistiei. Atunci tatăl copilului se desprinde din mulțime, se apropie de Isus și îi spune: «L-am adus la învățecii Tăi și n'au putut să-l tămăduiască». — Și întorcându-se Domnul spre ei le impută cu mahnire: «O neam necredincios și îndărătnic... până când voi răbda pe voi»... Apostolii n'au putut săvârși tămăduirea, n'au avut destulă putere, pentru că n'aveau destulă credință și încredere în sine.

Așa ne găsim adeseori și noi în fața cu puterile întunerecului. Deși ucenici ai lui Hristos prin botez, nu putem sta împotriva, nu putem birui răul din lume, el ne umilește, ne face să suferim, să gustăm din amarul ce ni-l toarnă în paharul vieții, — pentru puținătatea credinții noastre.

Când slăbește și scade credința se înmulțesc și se împuteresc patimile asupra oamenilor. Năravuri rele au isgonit credința din suflete în vremile noastre și s'au pus în locul ei, făcându-ne un neam îndărătnic. Oamenii au uitat de Dumnezeu și de sufletul lor și aleargă nebunește, mânați numai de dorul de mărire lumească, de răvna după câștiguri și averi cu orice preț. E o frământare neostoiță după bunătați și plăceri ale trupului, care vrea să aibă totul pentru sine și nimic pentru alții, fără să se bage de seamă că din această ciocnire pleacă toate zavistiile și vrajbele. Duhul răutății a pus stăpânire asupra noastră și noi privim în fața lui neîncrezători și neputincioși ca și odinioară apostolii în fața lunaticului. Ne tânguim și ne certăm. Nimenea nu caută după pricina răului să-l taie din rădăcină. Și el e în noi înșine, în puținătatea credinții noastre, în lipsa de încredere în puterile noastre.

Vom fi noi creștini cu numele; ci nu cu vorbe se mărturisește de duhul lui Hristos, dacă el nu viează cu putere în ființa noastră. Prin puterea credinții simțim numai că Dumnezeu este în noi și ne umple de încredere și îndrăzneală în lupta vieții. Numai puterile sufletului, cu credința în Hristos, sunt în stare să ne ridice din vârtejul lumii, să reverse lumină în jur de noi și să schimbe răutatea zilei. Să punem în mișcare aceste puteri ale sufletului; în adâncul lui este destulă lumină și căldură ca să risipească întunerecul și să topească boala veacului.

Mijloacele de trezire a acestor puteri biruitoare asupra răului ni le-a arătat tot El: «Acest neam cu nimic nu poate ieși, fără numai cu rugăciune și cu post». Cu rugăciunea care întărește sufletul, punându-l în legătură cu Dumnezeu care îi împrumută puterea și răbdarea până la biruință deplină, — și cu postul, care înfrânează patimile, ne ajută să ne desbrăcăm de noi înșine și să ne smulgem din cătușile lumii. Înfrânarea de sine și rugăciunea credinții au fost drumul făptuirilor mari în cele suflătești; ele sunt armele cu cari ne putem pune împotriva materialismului veacului acestuia, și putem face biruitoare împărăția dreptății lui Dumnezeu între oameni.

Minunea schimbării la față a Domnului o prăznuim la 6 August. Ca să dea o nouă dovadă a dumnezeirii Sale și pentru ca să întărească în credință pe ucenici, Mântuitorul ia cu sine pe Petru, Iacob și Ioan, cei mai pregătiți sufletește de a pricope arătările cerești și se suie în munte să se roage.

Înainte lor s'a schimbat la față: „Și a strălucit fața Lui ca soarele iară hainele Lui s'au făcut albe ca lumina“. Lumina Duhului din tr'ansul a pătruns în afară schimbând și trupul și hainele în minunată arătare. Acolo s'a văzut lângă Domnul și Moise dătătorul de lege și Ilie, unul din proroci, ca să mărturisească și ei înainte apostolilor de Cela ce a plinit toată legea și prorociei.

Adânc pătrunși de măreția arătării Dumnezeirii Sale Apostolii la rândul lor l-au vestit cu încredere. Petru scrie în a doua carte sobornicească a sa (C. I. v. 17 u.):

„...nu urmând basmelor celor mesteșugite am spus vouă puterea și venirea Domnului nostru Isus Hristos, ci singuri văzători fiind măririi aceluia, că a luat dela Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, glas ca acesta venind către dânsul: Acesta este fiul meu cel iubit... pe acesta să-l ascultați. Și acest glas l-am auzit din cer fiind cu dânsul în muntele cel sfânt“.

Pentru a gusta și a ne împărtăși de fericire în apropierea Domnului să ne smulgem din câmpul și din valea frământărilor vieții de toate zilele, să ne desprindem din mijlocul oamenilor, de pe ulițe, și să ne ridicăm și noi pe culmile reculegerii sufletești pentru a ne ruga, — cum El s'a dus în munte înalt deosebi. Se va coborî atunci și asupra noastră, nor luminos ne va învălui în lumină, fața ni-se va umplea de strălucire, inima de căldură și sufletul de pace. Și vom putea zice și noi cu Petru: „Doamne, bine ne este nouă a fi aici“...

Scrisori din Maramurăș.

Se îndreaptă cuvântul meu către toți frații mei Români, care sunteți cetitori ai scumpei noastre foi «Lumina Satelor».

Iubiți frați! Știți d-voastră, nu trebuie să vă spun, câtă bucurie mai avem noi economii când se începe toamna, și nopțile sunt lungi și vedem în zorile dimineții strălucind luceafărul de ziua; ne bucurăm că ne vestește că se apropie ziua, și strigăm către casnicii noștri cu bucurie sculați că e sus luceafărul! Cu îndoită bucurie ar trebui să ne bucurăm cu toții că am ajuns și ne a răsărit și nouă luceafărul deșteptării noastre din noaptea cea întunecată a neștiinții la ziua cea luminoasă și senină a cunoștinței cei adevărate: ne-a răsărit dela Sibiu luminătorii noștri, scriitorii dela gazeta «Lumina Satelor», care la anul 1922, Dumineca de 2 Ianuarie cu binecuvântarea arherească a Prea Sfințitului Arhiepiscop Nicolae Bălan și cu marile ostenele ale redactorului preotul Iosif Trifa a pornit la drum pe calea cea adevărată a apostolilor, cu lumina sfintelor învățături. Deci fraților cu lacrimile în ochi vă rog nu treceți cu vederea aceste folositoare și sufletelor și trupurilor învățături, ci le tipăriți în inimile voastre. Și să rugăm pe bunul Dumnezeu să trimită binecuvântarea sa peste luminătorii scriitorii ai gazetei și peste noi cetitorii, ca sămânța învățăturilor sale să nu cadă în spini nici în pământ întelenit și petros ci în pământul cel arat și gras, ca să aducă rod în sufletele noastre. Eu văzând ce foie bună e număra «Lumina Satelor», când am cetit numărul 20 am rugat pe dl redactor

să-mi trimită și mie abonamentul. Și îl salut cu cele mai călduroase mulțămiri că a arătat către mine așa ferbinte dragoste împreună cu faptă și a jerfit pentru mine Lei 5 de a plătit speșele postale și mi-a trimis 20 de numerii din abonament, dela Anul nou până la Dumineca sfintelor Paști, ba până la Nr. 23 unde arată despre amenințarea pocăiților cu băta și cu pumnul. Dară eu nu am risipit numerii aceștia încoace și încolo, cum fac toți cetitorii noștri, când au lipsă de hârtie în casă. Eu voesc să fac din toți numerii o carte legată în table tari să rămână întru pomenire vecinică de cetit la cine va voi în comuna mea. Dacă socotiți iubiți cetitori că lumina soarelui e bună ziua și a luni și a stelelor e bună noaptea, apoi și lumina învățaturii e bună omului totdeauna. Se zice în Biblie omul învățat fericit va fi și pe cel ne învățat slugă îl va avea.

Al tuturor cetitorilor dela *Lumina Satelor* de binevoitor

George Cupcea

econom în comuna Breb,
județul Maramurăș.

Am tipărit în întregime scrisoarea bunului nostru prieten, ca un îndemn către frații săi plugari, așa cum el a scris-o. Doară ici coala am dices câte o slovă scăpată din peana purtată «de o mână bătrână și slăbită de lucruri grele» cum însuși spune.

Calendarul săptămânii.

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	31 Drept. Eudochim	13 Casian
Luni	1 Scoat. c. † și S. Mac.	14 Eusebiu
Marti	2 Ad. Moast. S. Stef.	15 (†) Ad. Mar.
Merc.	3 Cuv. Păr. Isachiu	16 Rohu
Joi	4 SS. 7 Coc. din Efes	17 Bertram
Vineri	5 Muc. Eusigniu	18 Elena
Sâmb.	6 (†) Schimb. la față	19 Ludovic

Târguri. In 13 August: Avrig, în 14: Păpăuț, în 16: Hărășcrac, în 17: Șomcuta-mare, în 18: Drag, Mociu, Soborșin, Voila, în 19: Aiud, Farcașlacă, Guruslău.

Știrile săptămânii.

Scoale de agricultură (plugărie) la noi în Ardeal sunt în: *Sân-Nicolaul mare* și *Ciacova* (jud. Timiș), *Lugo* (Caraș-Severin) *Șimleul Silvaniei* (Sălaj) *Turda* (T. Arieș) *Geoagiu* (Hunedoara), *Miercurea Ciucului* (Ciuc), *Beclean* (Făgăraș), *Pecica-maghiară* (Arad), *Sic* (Solnoc-Dobăca); de grădinărie în: *Turda*; de vierit în *Diosâg* (Bihor) și *Miniș* (Arad); de pomărit și albinărit în *Baia-mare* (Sătmar), și de lăptărie în *Săliște* (Sibiu).

Se primesc băieți de cel puțin 14 ani, cari au isprăvit școala primară și se țin acolo pe cheltuiala statului cu hrană, încălzit, luminat și spălat. Cererile subscrise de părinți, dacă copiii sunt minoreni ori de ei, sunt a se înainta direcțiunii școlii până în 14 Septembrie a. c., însoțite de actul de naștere, de vaccinare, de atestatul școlar și atestatul primăriei, în care se arată că e fiu de țaran. În cerere trebuie să se spună că vrea să aibă bursă dela stat.

Ceice învață la aceste școli nu slujesc în armată decât cu termen redus de un an. Indemnăm din toată inima pe părinții mai cu prindere să trimeată câte un fecioraș la aceste școli, despre a căror folos scriem în altă parte a gazetei.

Școala de cântăreți bisericestii de pe lângă sfânta Episcopie Râmnicului Noul Severin va funcționa pe viitor în sfânta Mănăstire Cozia, unde i-s'a adăogat și o secțiune cu patru meserii: croitorie, tâmplărie, sculptură și împletitură. Doritorii de a urma cursurile acestei școli trebuie să prezinte la cancelarie, (Mănăstirea Cozia) următoarele acte: 1. Certificat de absolvire a cursului primar complet. 2. Extrasul de naștere. 3. Certificatul de botez în religia creștină. 4. O dovadă dela parohul respectiv că elevul are purtări bune. 5. Actul de vaccina. 6. Un certificat medical că elevul nu este atins de vre-o boală moștenită sau lipicioasă. Inscrisurile se primesc până la 1 Septembrie st. n. când se va ținea examenul de admitere. Vor fi admiși elevii cari vor avea auz muzical și voce curată. Școala are internat.

Niște gazete cu nume românesc furat: «Adevărul», «Viitorul», «Infrățirea» și «Ardealul» a răspândit guvernul unguresc, printre ardeleni mai ales, cu gândul vrășmaș de a ne destrăma și înstrăina de România Mare. Gazetele se pregăteau la Budapesta de niște coade de topor, de cari îți mai fi auzit, Alexics și Siegescu, vânđuți unguirilor. Prin Viena apoi se trimeteau în largul pământului românesc învăluite în minciuna ca și când s'ar fi tipărit la Viena. De curând guvernul Austriei a desvilit mișelia, dupăce guvernul nostru a stăruit mai cu asprime asupra lucrului.

Oamenii cuminți au simțit îndată veninul ce încerca să-l strecoare aceste gazete, străine cu nume românesc. De le veți mai întâlni pe undeva, dați-le foc să ardă, așa cum iadul va pârjoli sutlețele negre ale celor ce le au scris.

Un protopop ungar, romano-catolic din Ciuc Szekeres n'a vrut să ia parte la depunerea jurământului recruților sub cuvânt că nu are poruncă dela episcopul său. Dar omul e cunoscut și altfel ca un strașnic dușman al neamului românesc și totuș noi îl răbdăm și tăcem.

Exproprierea se urmează și în Bihor. În zilele de 19 și 21 Iulie a fost expropriat domeniul (moșie întinsă) episcopiei romano-catolice din Oradea-mare, aflător pe hotarul comunelor Campanu de sus și de jos. La toamnă se va face împărțirea pământului pe seama locuitorilor cari până acum au fost tot iobagi la episcopiile catolice din Oradea-mare.

Banca Agrară și-a ținut adunarea generală în 2 August și a hotărât să dea în judecată statul pentru că ia luat dreptul de-a mijloci ea bănește reforma agrară în Ardeal. Se va face deci proces și judecată între stat și bancă. Unul din conducătorii ei a spus că guvernul are toată bunăvoința față de ea ca institut de credit românesc, dar nu o poate lăsa cu drepturi cari păgubesc statul.

Slujbașii țării sunt adânc nemulțumiți de starea în care se găesc, cu plăți cari nu le pot ținea traiul de toate zilele. Cei mai buni, mulți au trecut în alte slujbe, cei rămași strigă că sau trebuie să fure, sau să moară de foame. În congresul de Duminecă, ținut la București, au desbătut de nou felul cum ar putea îndrepta lucrurile. Ministrul trebilor lăuntrice le-a făgăduit că până la 17 Septembrie le va face dreptate.

Spioni unguri au fost descoperiți la București. Prinși și duși la siguranță ei au mărturisit că au tovarăși prin toate orașele mai mari ale țării și mai ales în Ardeal. Inspectorul de siguranță a statului a prins câțiva și la Galați și acum e prin Ardeal să curețe vizuinile de mișei cari ne pândesc în tot locul ca să trimită pe ascuns știri despre noi guvernului din Ungaria. Până nu se isprăvesc cercetările se ține totul în taină și nu știu amănunte decât diregătorii țării.

Cum ne putem scăpa de pagube. Dacă ai pe pomi păduchi verzi seamănă dedesupt *hreniță de capuținer* și toți vor pieri.

Dacă ai struguri de vară, apăra-i de *viespi* sădind printre vițe *paradise* (părădăi, patlagele roșii).

Tot cu patlagele roșii poți apăra și stupii de viespi, dacă le sădești nu tocmai departe de stupină; pe albine nu le supără.

Vor vedea orbii? Un medic (doftor) din Viena spune, că i-a reușit să dea vedere unor pești și șoareci orbi, așa că le-a scos ochii cei lipsiți de vedere și a pus alții sănătoși dela alte vietăți. Acuma încearcă cu iepuri de casă și cu maimuțe, dacă-i va reuși și cu acestea, va încerca și cu oamenii orbi: le va scoate ochiul bolnav și-i va pune în loc unul de maimuță sau de altă vietate. E întrebare numai, dacă, dupăce se va vindeca, cu un ochiu dela un animal, va vedea omenește? Câți inși nu vor binecuvânta aceasta încercare, de va reuși.

Leac pentru mușcătura de șarpe. Mulți din bieții oameni cari se întâmplă să fie mușcați de șarpe, ei sau vitele lor, aleargă la vre-o babă la descântat ca să-și scape dela primejdie vieța lor sau a vitelor. Sunt zădarnice descântecel! Dacă nu este doftor sau este tare departe, iață leacul: Tai o ceapă drept în două și pui o jumătate pe rană, cu partea tăiată drept pe mușcătura; legi apoi strâns. După un ceas sau un ceas și jumătate, schimbi bucata de ceapă, punând cealaltă jumătate, și așa vei scăpa din primejdie, omul sau vita.

Soiu nou de furnici. De câțiva ani prin părțile de miazăzi ale Europei s'a împământat un nou soiu de furnici, și de acolo se întind cu mare grabă și în celelalte țări. A fost adusă din America. E mică, neagră și foarte stricătioasă; intră în grădini și pustiește legumi, flori și pomii de orice fel; străbate în pivniți, în cămări, în bucătării și în case, stricând tot ce-i iese în cale. Americanii se apăra de ele așa, că fac șanțuri cu apă în jurul casei, peste cari nu pot trece. În Franța s'a făcut o societate de apărare față de acest soiu de furnici, care lucră cu mare zor la pustiirea acestui oaspe, care le face pagube de milioane.

Un tâlhar de codru vrea să fie om de omenie. Un anume Scântu, care a făcut multe hoții în județul Caraș-Severin, într-o bună zi, sătul de meseria lui, scrie prim pretorului din Teregova că este hotărât să se predea și îl cheamă să meargă în ascunzătoarea lui, fără armă și fără jandarmierie, că nu i-se va întâmpla nimic. Prim-pretorul curajos a luat cu sine un slujbaș al său și a plecat în muntele de lângă Caransebeș. A găsit pe Scântu care s'a ținut de vorbă, au coborât împreună și a fost dat judecătii de-adeptul. Hoțul cerusă numai atât, să nu fie dat pe mâna jandarmilor. Acum așteaptă să fie judecat cât mai în grabă, ca să-și ispășască fărădelegile și apoi să se așeze într'un sat, unde voiește să trăiască din muncă cinstită. Puterile sufletului s'au ridicat de asupra patimei oarbe.

Cu ce-și bat capul! Invățaii de multă vreme se frământă să iscodească niște mașini, cari folosind căldura soarelui să nu mai aibă lipsă de cărbuni, ori de alt material de ars. Mai nou își bat capul să afle o mașină cu care să adune căldura cea mare de vara și să o păstreze, pentru a încălzi cu ea iarna. Și noi am răs de țigan că s'a pus să care căldură cu troaca, ca să aibă pe iarnă!

Câți jidovi sunt în lume? Dintr'o statistică publicată de curând la Berlin, poporul izraelit din lumea întreagă atinge numărul de aproape 16 milioane suflete. Cea mai mare parte revine Europei, cu 11 și jumătate milioane, în al doilea rând urmează America cu 3 și jumătate milioane, apoi restul în celelalte continente. Din cele 11 și jumătate milioane suflete ce cad asupra Europei se împart: 4.100.000 în Polonia, 3.200.000 în Ucraina, 1.000.000 România, 500.000 în Germania, 450.000 în Ungaria, 349.000 în Ceho-Slovia, 275.000 în Anglia, 250.000 în Lituania, 200.000 în Rusia, 200.000 în Austria, 150.000 în Franța, 150.000 în Letonia, 120.000 în Grecia, 106.000 în Olanda, 100.000 în Lugo-Slavia și 75.000 în Turcia europeană. România ocupă deci al treilea loc în Europa. Palestina abia are 85.000, dovadă, că le merge mai bine la noi decât în țara lor proprie.

Primpretorul plasei Nocrich.

Nr. 1292/1922.

(5) 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de *Sub-Notar* în comunele Hosman, Cornățel și Țichindeal (independent de notar acel din Țichindeal) se publică concurs.

Retribuțiunile sunt cele provăzute în legile și regulamentele în vigoare.

Petiționarii cari doresc a ocupa aceste posturi trebuie să înainteze acestui oficiu pretorial cereri în scris la care va anexa actele prevăzute în legea XX. ex. 1900 cel mai târziu până la 20 August cr.

Nocrich, la 21 Iulie 1922.

Mocanu m. p.,
primpretor.

Nr. 148/922.

(4) 3-3

Publicațiune de licitație.

Comuna bisericască *Crihalma*, jud. Târnava-mare, dă în arândă — prin licitațiune publică verbală și cu oferte închise — cârciuma sa de sub Nr. 42, în ziua de 7/20 August 1922, ora 2 p. m. în școala din Crihalma. Condițiunile sunt următoarele:

1. Prețul strigării 6000 lei anual plătite în 2 rate anticipative.

2. Vadiu e 10% din prețul strigării.

3. Timpul de arândă e 5 (cinci) ani, dela 1 Ian. 1923 până 31 Dec. 1927.

Cârciuma constă din 2 odăi pentru cârciumă, 2 odăi de locuit, 2 grajduri, pivniță, curte, grădină și fântână. Condițiunile mai detaliate se pot vedea la oficiul parohial.

Din ședința comitetului parohial ținută la 25 Iunie st. v.

Dionisie Bucur,
paroh-preș.